

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/193668,Szuflady-nie-pameci-ocalmy-to-co-mozemy-ocalic-od-zapomnienia-Wroclaw-9-listopad.html>
09.05.2024, 18:45

Szuflady (nie) pamięci - ocalmy to, co możemy ocalić od zapomnienia - Wrocław, 9 listopada 2023

SZUFLADY (NIE)PAMIĘCI to nowa inicjatywa wrocławskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, Rady Osiedla Sołtysowice i parafii św. Alberta Wielkiego, mająca na celu wydobyć z niebytu zapomnianych dokumentów, fotografii i pamiątek dotyczących pracy przymusowej w wojennym Wrocławiu, szczególnie w kontekście obozu Burgweide.

Akcję zainaugurowano oficjalnie w przededniu 105. rocznicy odzyskania niepodległości, czyli w listopadzie 2023 roku. Data nie jest przypadkowa – to właśnie nad niemieckim obozem pracy Burgweide tuż po kapitulacji Festung Breslau zawisła uszyta potajemnie polska flaga, która uchodzi za pierwszą polską flagę w powojennym Wrocławiu – symbol wolności. Zachowana do dziś i eksponowana na wystawie *1000 lat Wrocławia* w Muzeum Miejskim Wrocławia stanowi niezwykle cenną pamiątkę, będąc niemyym świadkiem historii. Inicjatorzy akcji liczą na to, że choć od zakończenia II wojny światowej minęło blisko 80 lat, to jeszcze da się odnaleźć nieznanne dokumenty, zdjęcia i pamiątki, które pomogłyby w odtworzeniu dziejów pracy przymusowej w wojennym Wrocławiu, szczególnie zaś obozu Burgweide i osób w nim osadzonych.

SZUFLADY (NIE)PAMIĘCI

- WSPÓLNIE ODTWÓRZMY HISTORIĘ OBOZU PRZEJŚCIOWEGO I OBOZU PRACY BURGWEIDE
- WSPÓLNIE ZADBAJMY O PAMIĘĆ O TYCH, KTÓRZY BYLI W NIM OSADZENI
- WYCIĄGNIJMY Z NIEBYTU ZAPOMNIANE DOKUMENTY, FOTOGRAFIE I PAMIĄTKI – NIECH PRZEMÓWIA
- KAŻDA OSOBA JEST WAŻNA, KAŻDA HISTORIA JEST WAŻNA

#Burgweide
#PracąPrzymusowa
#ObozyPracyPrzymusowej
#PolacyWojennegoWrocławia
#LudzieZeZnakiemP
#MikrohistorieBurgweide

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział we Wrocławiu

BURGWEIDE
NIEMIECKI
OBOZ PRZEJŚCIOWY
I OBOZ PRACY

MOJE OSIEDLE JEST MIEJSCEM HISTORYCZNYM...

Magdalena Borzym-Jonkisz o Soltysowicach

Soltysowice — od 1951 roku osiedle Wrocławia, wcześniej wieś o nazwie Schottwitz, w latach 1937—1945 Burgweide. Miejsce, które zostało naznaczone przez zbrodniczą działalność III Rzeszy. Osiedle, w historii którego najtragiczniejszą kartę stanowi ponad trzyletnia obecność na jego terenie niemieckiego obozu przejściowego i obozu pracy.

W czasie II wojny światowej nazwę BURGWEIDE poznały tysiące ludzi z całej Europy, przede wszystkim Polacy. To właśnie tu ulokowany został niemiecki obóz Burgweide. Początkowo miał charakter obozu przejściowego (Durchgangslager Breslau-Burgweide des Gauarbeitsamts Niederschlesien), z którego osadzonych kierowano do różnych zakładów pracy i innych obozów nie tylko na terenie Breslau, ale całej III Rzeszy. Taką rolę pełnił także w drugiej połowie 1944 roku, gdy od sierpnia do października trafiło do niego przynajmniej kilkanaście tysięcy cywilnych mieszkańców Warszawy (a wśród nich i powstańców warszawskich), wywiezionych na roboty przymusowe w trakcie i po upadku powstania warszawskiego. Większość z nich w Burgweide była tylko kilka dni, nim skierowano ich w inne miejsca. W 1945 roku — od połowy stycznia do 6 maja, czyli dnia kapitulacji Festung Breslau — działał jako obóz pracy (Arbeitslager Burgweide). W tym czasie osadzonych w nim robotników przymusowych — w tym kobiety i dzieci — kierowano do najcięższych i najbardziej niebezpiecznych prac,

m.in. przy budowie barykad i lotniczego pola startowego w rejonie dzisiejszego placu Grunwaldzkiego. W porównaniu z kilkudziesięciami innymi obozami pracy, w tym także czterema filiami KL Gross-Rosen, działającymi w czasie II wojny światowej na terenie Breslau i w jego najbliższej okolicy, to właśnie Burgweide był obozem największym. W katastrofalnych warunkach zazwyczaj przebywało w nim jednocześnie kilka tysięcy osób kilkunastu narodowości. Pod koniec wojny, gdy ewakuowano do niego robotników przymusowych z innych obozów na terenie miasta, znalazło się w nim około 10—12 tys. osób, w tym przynajmniej 4 tys. Polaków. Tyle doczekało kapitulacji Festung Breslau. Szacuje się, że w ciągu kilku lat przez obóz Burgweide przeszło w sumie około 25—35 tys. robotników przymusowych. Burgweide to obóz bardzo symboliczny. To nad nim w pierwszych dniach wolności zawisła uszyta potajemnie flaga uznawana za pierwszą polską flagę w powojennym Wrocławiu — ta sama, która przez wiele lat w wybrane wyjątkowe dni powiewała na jednym z domów na Soltysowicach, a dziś jest ekspozowana w Muzeum Miejskim Wrocławia na wystawie 1000 lat Wrocławia. Obóz Burgweide zapisał się w biografii wielu powojennych wrocławian — byłych robotników przymusowych III Rzeszy, z których część zamieszkała na terenie dzisiejszych Soltysowic. Ich historie pragniemy odtworzyć, by móc jak najdokładniej opowiedzieć historię obozu Burgweide i osób w nim osadzonych.

Zajrzyj do szuflady i szafy z pamiątkami po dziadkach, rodzicach lub innych bliskich. Popytaj znajomych i sąsiadów. Wspólnie odszukajmy wszystkich tych, którzy w czasie wojny trafili do obozu Burgweide. Odnajdźmy tych, którzy jeszcze pamiętają pierwsze powojenne dekady i walkę o pamięć o obozie Burgweide i jego ofiarach.

Skontaktuj się z nami! burgweide@ipn.gov.pl

Projekt realizuje Oddział Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu wraz z Radą Osiedla Soltysowice i parafią św. Alberta Wielkiego
Koordynator: Kamilla Jasińska

Więcej na stronie www.ipn.gov.pl/burgweide

SZUFLADY (NIE)PAMIĘCI to nowa inicjatywa wrocławskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej, Rady Osiedla Soltysowice i parafii św. Alberta Wielkiego, mająca na celu wydobycie z niebytu zapomnianych dokumentów, fotografii i pamiątek dotyczących pracy przymusowej w wojennym Wrocławiu, szczególnie w kontekście obozu Burgweide.

[PROSIMY O KONTAKT - TUTAJ](#) LUB [TUTAJ](#)